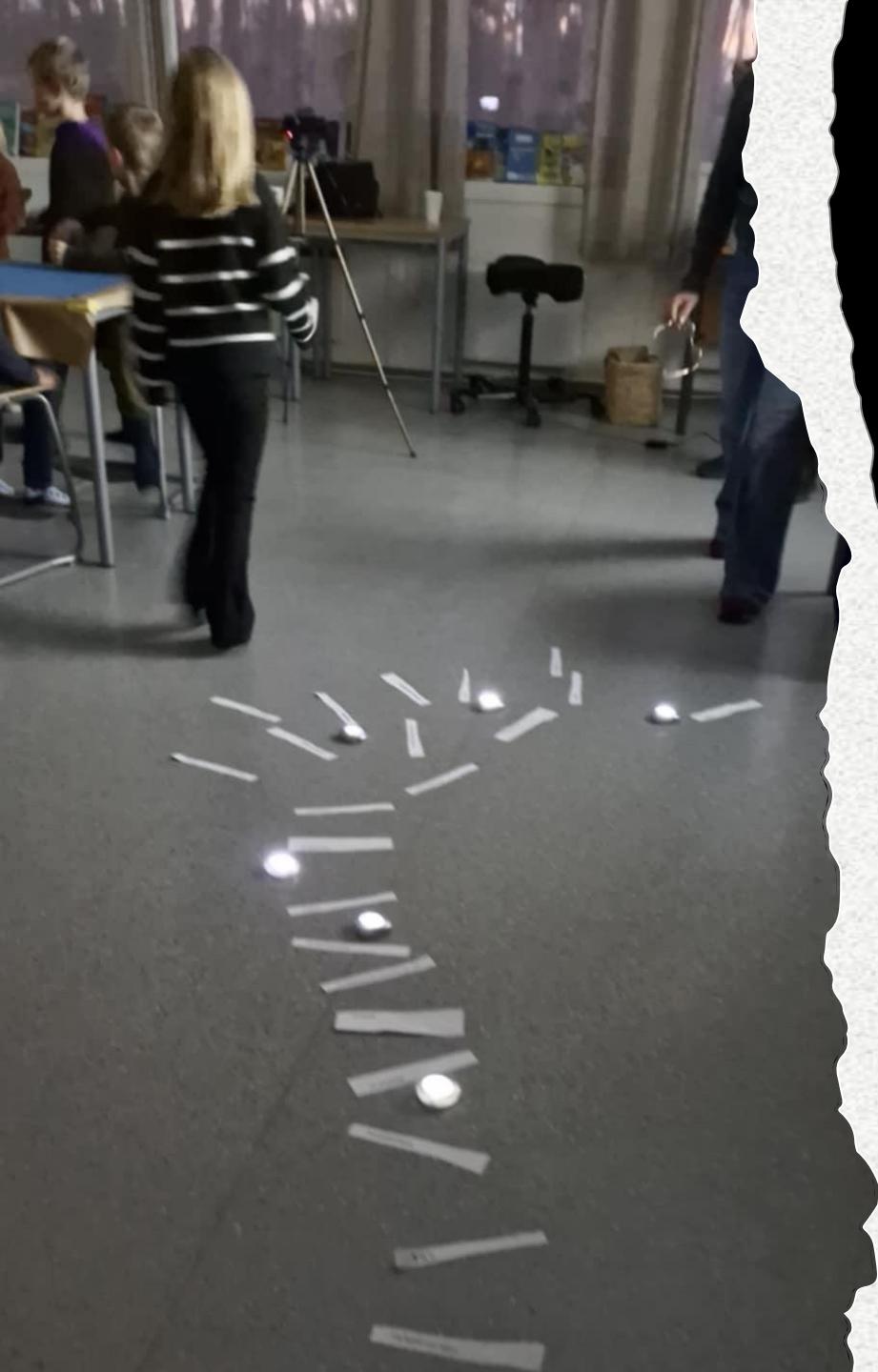

Agenda for workshopen

- Vi viser hvordan vi har undervist på 2. trinn i Jon Fosse's fortellinger *Hundemanuskripta*.
- Vi kopler undervisninga til lek og estetisk lesing.
- Vi viser hvordan de didaktiske eksemplene kan overføres til andre tekster.

Anslag – bilde, musikk,
gjenfortelling,
lek/improvisasjon

Akt 1 Ein fin og litt gammal skipshund

Illustration
Hart
Hart
Hart

Havsula heiter båten og han er skipshunden om bord, ja han er skipshuden om bord, han er den vidgjetne skipshunden på frakteskuta Havsula, ingen andre enn han er det, seier skipshunden Haktor inne i seg så tilfreds og slår forsiktig mot dørken med halen der han ligg ved føtene til skipper Moreld, som står på bruа inne i styrehuset på frakteskuta Havsula der ho dunkar av garde i kjend fart i ein eller annan fjord, undervegs med singel og sand, til bygd og til by.

Bjarne og Fride leker: «Nå jeg liksom Haktor og så var vi liksom på båten. Og så var du liksom skipper Moreld, han er litt som gammel i kroppen, han er grå i håret, så snakker vi sammen.

(Bjarne tar på skipperlue). Snill og gammel stemme. prøver.

Moreld (lærer 1): Du er god Haktor

Haktor (lærer 2, holder figur av Haktor): Du er god Moreld

Moreld: Du er en fin Skipshund

Haktor: Jeg er en fin skipshund

Moreld: og jeg er kaptein

Haktor og du er kaptein

Moreld: du er gammel og fin

Haktor: du er gammel og fin

Moreld. Jeg er glad i deg

Haktor: Og jeg er glad deg.

(pause)

Moreld: du og jeg

Haktor: du og jeg

Kort om hundemanuskripta og Fy og Fy! (F) 2 min

- Nei å nei, Du å du og Fy å fy samla i ei bok! I 1995, 1996 og 1997 gav Jon Fosse ut dei tre Hundemanuskripta. Tekstane er umiskjenneleg Fosse, men med ein lett, humoristisk og underfundig tone. Bøkene har lenge vore utselde, men endeleg er hundehistoriene no å få tak i - alle tre samla i éi bok.

Hundemanuskripta 1 er ein fabel om hunden Websterr. Han lever eit roleg og sutlaust liv saman med gamle Oline, men har alltid ønskt å vere den einsame hunden Websterr som streifar omkring i skog og mark og hjelper ei lita hundemor som er i naud!

Hundemanuskripta 2 har den same underfundige tonen. Langt inne i ein fjord, i eit naust, bur den aldrande hunden Olav åleine. Han har ein venn, ungkar som han sjølv, som bur oppover mot fjellet. Ein dag då Olav skal besøkje kameraten, møter han den finaste byhundedama han nokon gong har sett.

I det tredje Hundemanuskriptet er vi på ei frakteskute som går mellom bygd og by, med singel og sand. Om bord er skipper Moreld og skipshunden Haktor og dessutan labanen Einar, som aldri har likt skipshunden Haktor, men nett det har skipshunden Haktor lært seg å leve med.

- Litt om hundemanuskripta og kort om fy og fy! – lese utdrag (teaser). Her er noen lenker:
- https://www.nrk.no/kultur/sex_-rock-og-ein-veldig-kort-taxitur_-ti-artige-fakta-om-jon-fosse-1.16649210
- lenke til fossemaraton: <https://tv.nrk.no/serie/jon-fosse-ord-for-ord>
- her er teksten på nasjonalbiblioteket: https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2009030604020

Litt om Jon Fosse

- Født 1959 i Haugesund
- Romaner, dikt, 9 barnebøker, skuespill
- «den nye Ibsen»
- Nobelprisen i litteratur
- Spilles over hele verden

Omslaget til «Fosse in China»
Volume II (2023)

To «Fosseske» oppvarmingsøvelser, Fosseball og Språklek (rygg mot rygg) (10 min til sammen)

- Fosseball/ordball (Bjarne) ta med softball, liste på tavla med replikker/ord fra teksten
- Å leke med språket - resirkulere replikker rygg mot rygg -(Fride)

Noko ungdom er han ikkje lenger

Vi får bli gamle saman, vi to

Ho er visst stor av vekst

*Nei, no står du der
igjen og gjer deg til*

Steikt flesk

Den hunden der er ikke mye tess

Kva tenker du på, Haktor?

Skithund, det er det du er

Skit og pissa dagen lang

Kom hit du fine Loliletta

Ja, det er godt med stekt flesk

Han er både gamal og grå

Han har no gjort nytten

Eg og du

Litt keisamt kan det bli i lengden

Hva er Estetisk lesing?

- Tekstens kvaliteter
- Vektlegge opplevelser, følelser og personlige (ofte individuelle) tolkninger av teksten
- Indre bilder er personlige, dynamiske og flyktige
- Det motsatte av analytisk lesing?
- Bruke visuell uttrykksformer, som tegning, foto og installasjon

Noen estetiske kvaliteter i Fosses tekster

Kjennetegn

- Musikk i tekstene
- Rytme og gjentakelse
- Korte fraser
- Indre monolog

- De trauste karakterene
 - *Skipper Moreld*
 - *Skipshunden Haktor*
 - *Labanen Einar*
- De som ikke passer inn
 - *Den skalla*
 - *Loliletta*

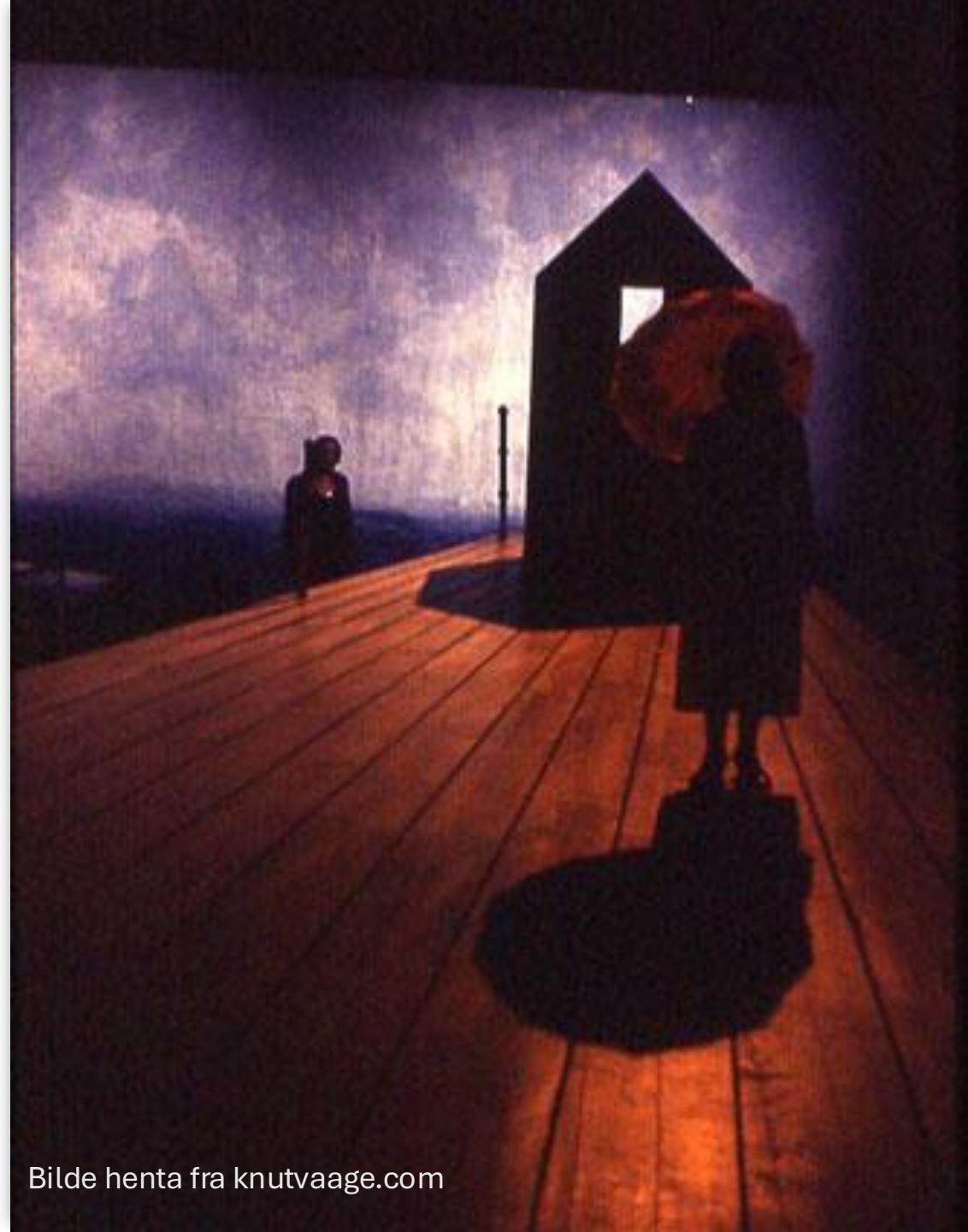
KI-generert bilde

Du er no ein fin hund, sa skipper Moreld. – Og du er i ferd med å bli gammal, nett som eg, er du nok for gammal til å bli far til mange unga kvelpar, du, sa skipper Moreld. Vi får bli gamle saman, vi to, sa skipper Moreld, og så gjekk skipper Moreld og skipshunden Haktor ut or styrehuset og skipper Moreld gjekk og sette seg på lasteluka ...

NOKON KJEM TIL Å KOME

Nokon kjem til å kome
går vi inn kjem nokon
til å banke på døra
Banke og banke på døra
Nokon kjem til å banke på døra
og ikkje gi seg
berre banke

(Fosse, 1992. side 23. Samlaget)

Bilde henta fra knutvaage.com

1. Dramaturgi

- Dele inn i fem akter
- Veksler mellom å gjenfortelle/improvisere, leke, elevene utforsker teksten på sin scene (bordteater)

Bordteater - lesestopp

- Akt 1: Lage scenografien/spillerommet
- Akt 2: Skrive Haktors tanker (etter at han har fått vite at det kommer en ny hund på båten)
- Akt 3: Modellere Loliletta
- Akt 4: Leke ut scenen med Loliletta og Haktor
- Akt 5: Trøste Haktor (gi råd, skrive på tavla, improvisere)

Stopp 1. lage scenografien

stopp 1 (vise til anslaget). Lage spillerommet

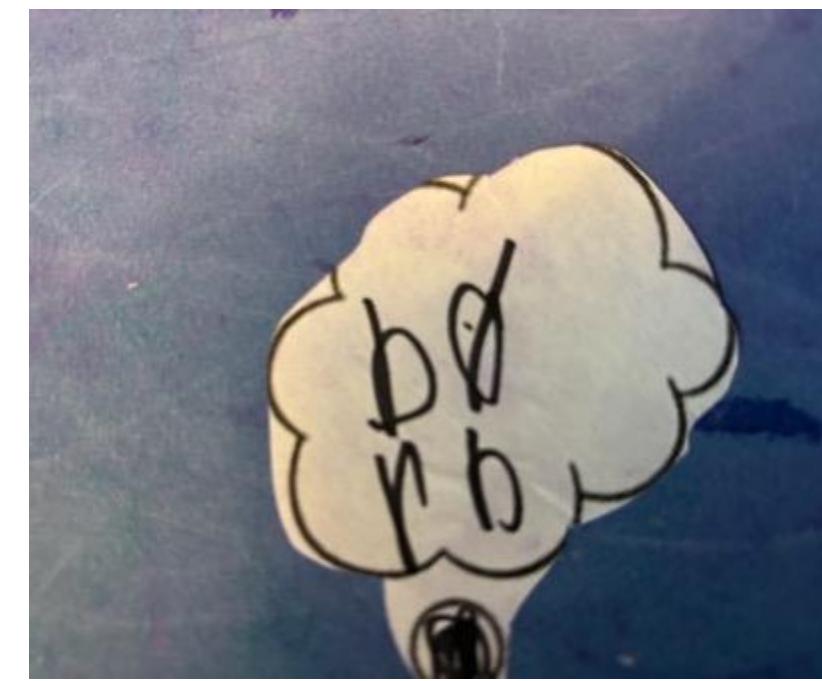

Stopp 2: Haktors tanker

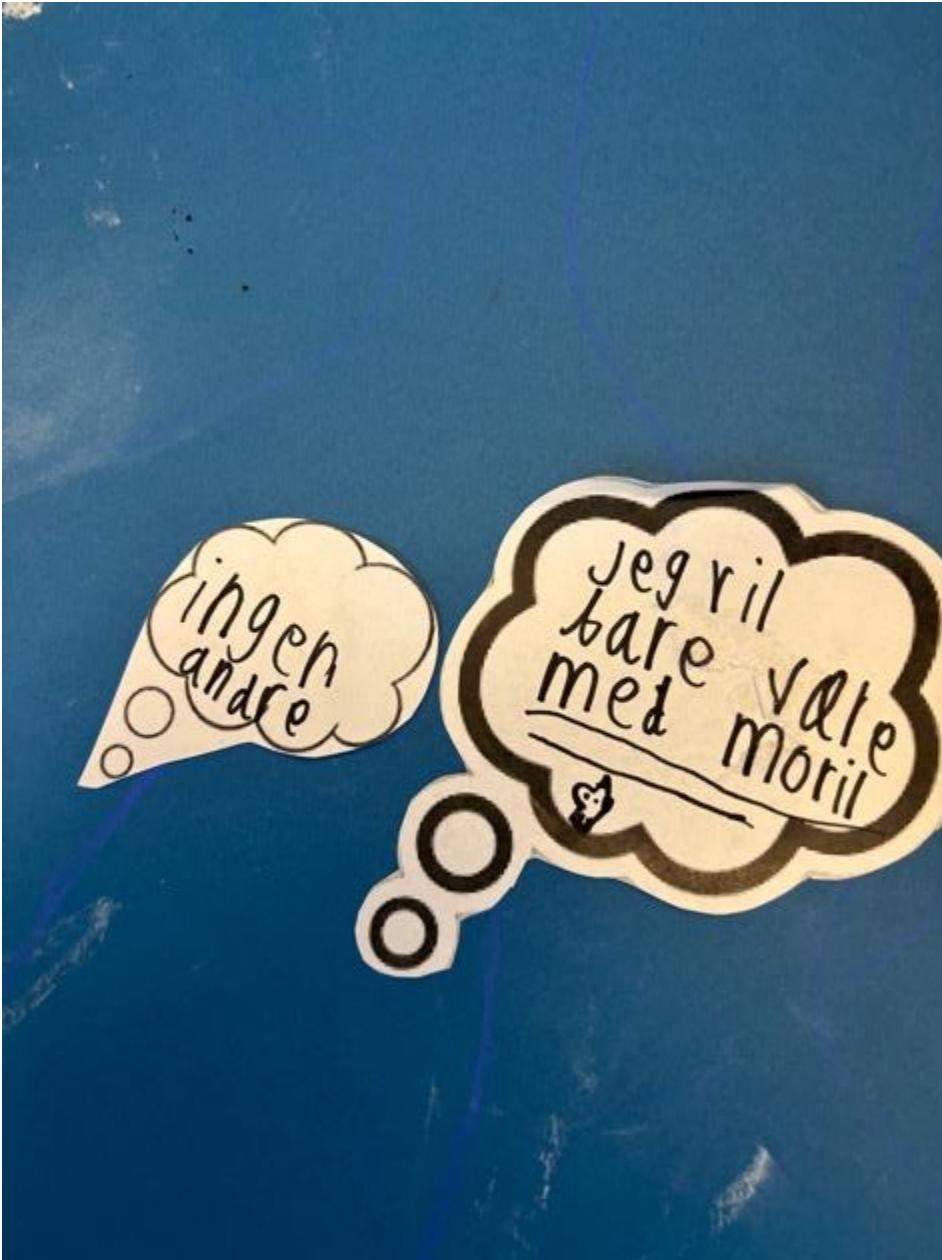

Jeg faller
fra båden
så haktor
kan
komme

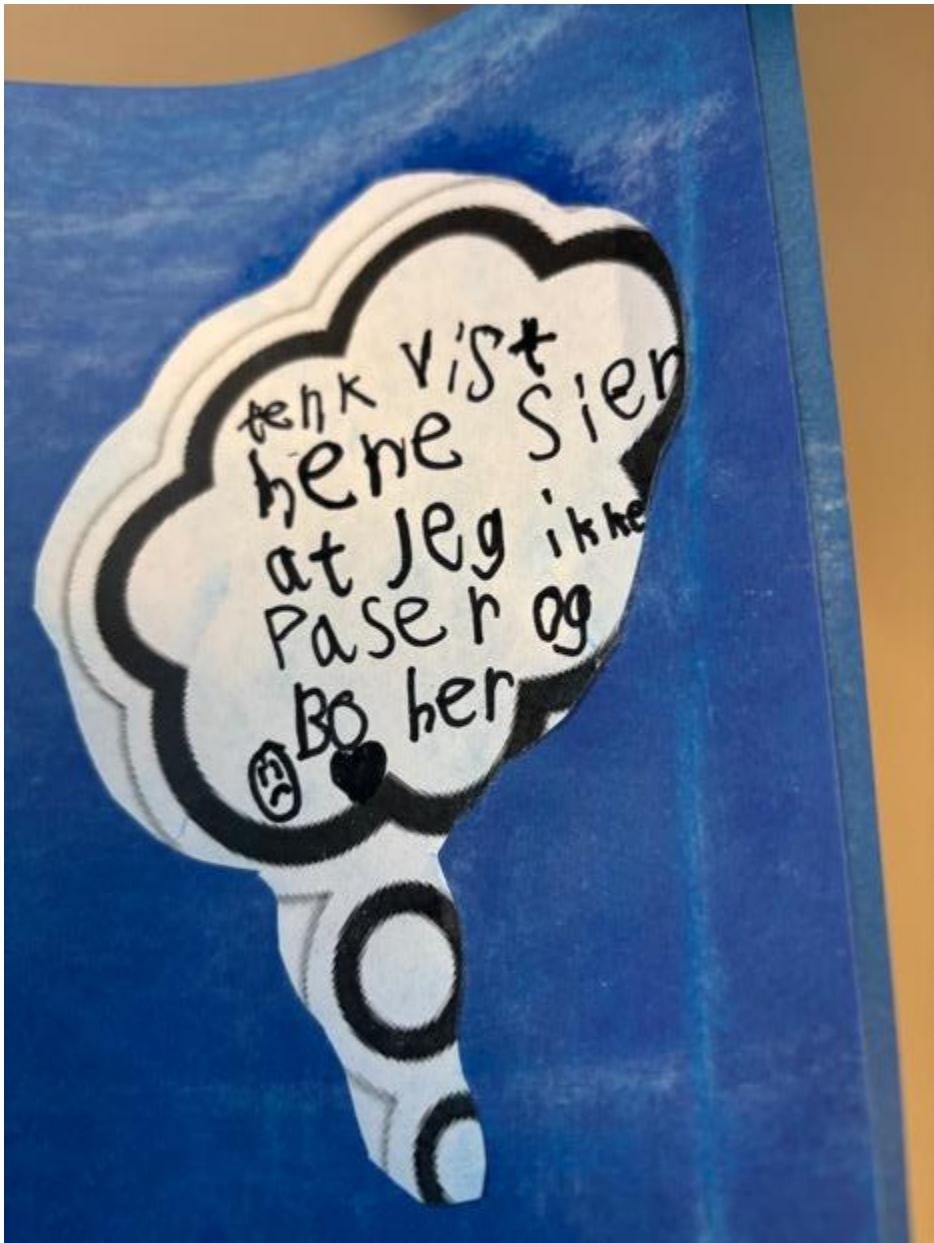

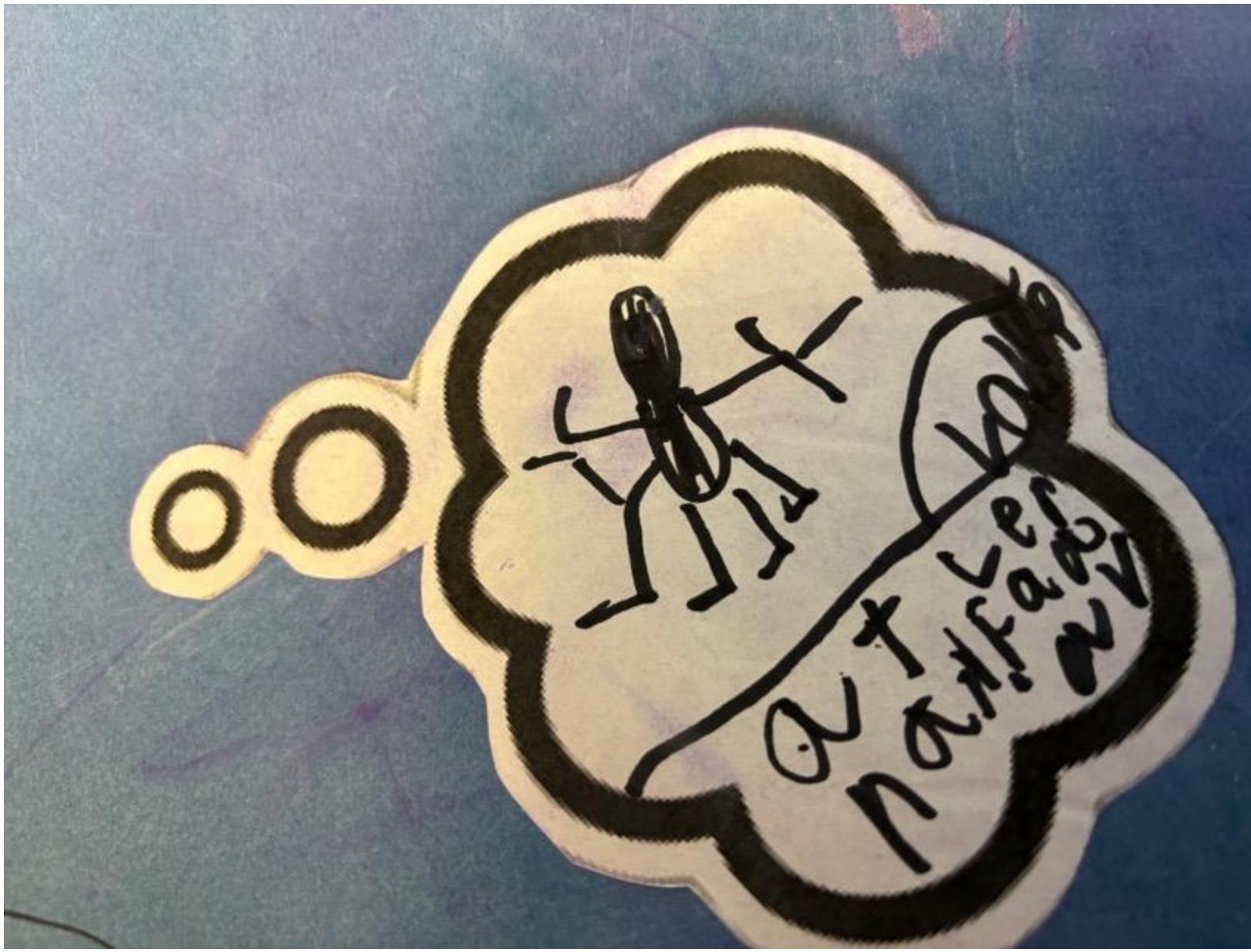
Vil ikke

Jeg vil bare være
med moril
Ingen andre

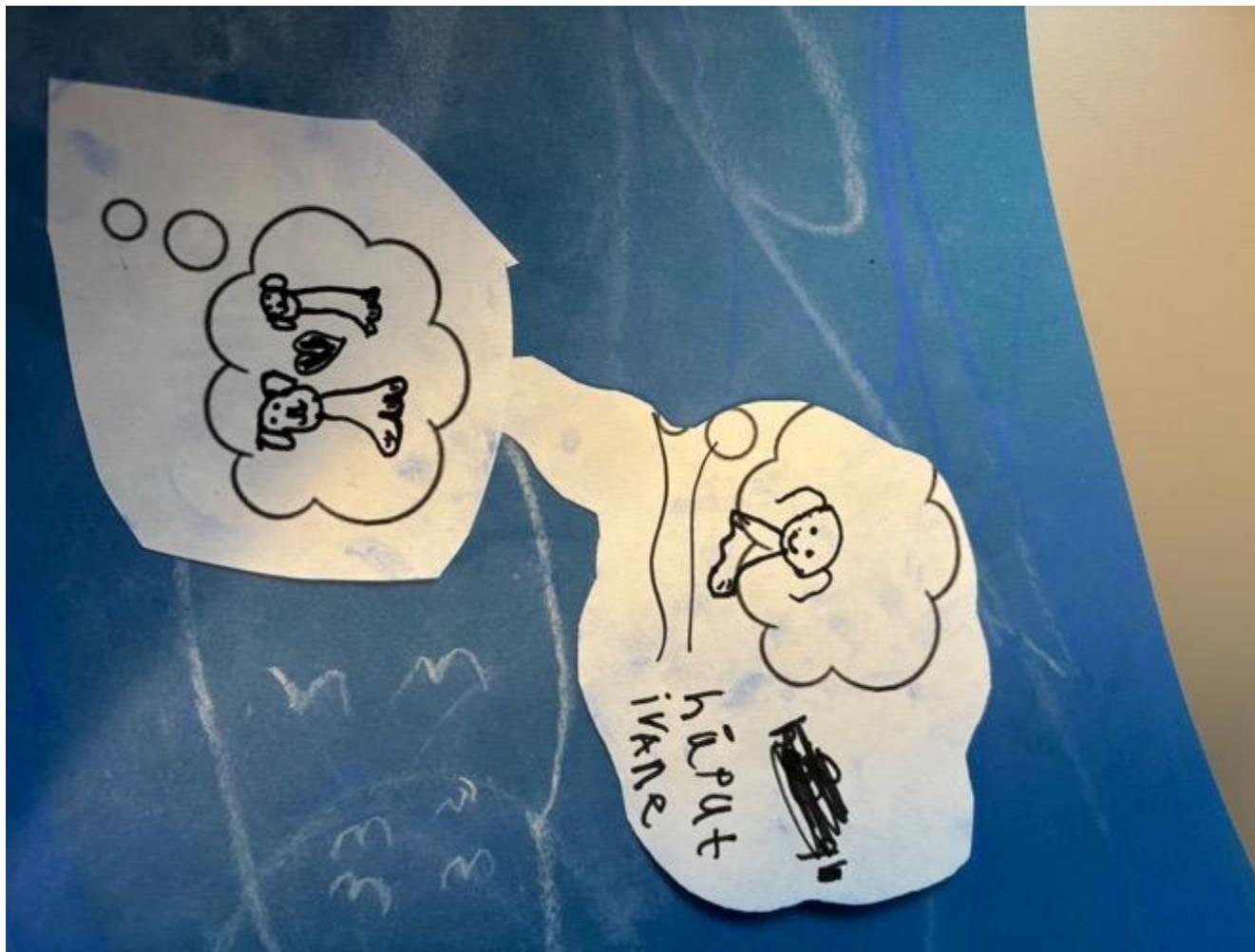
Tenk hvis
hene sier at
jeg ikke
paser og
bo her ☹

At loliletta får
parre?

Hjelpt meg

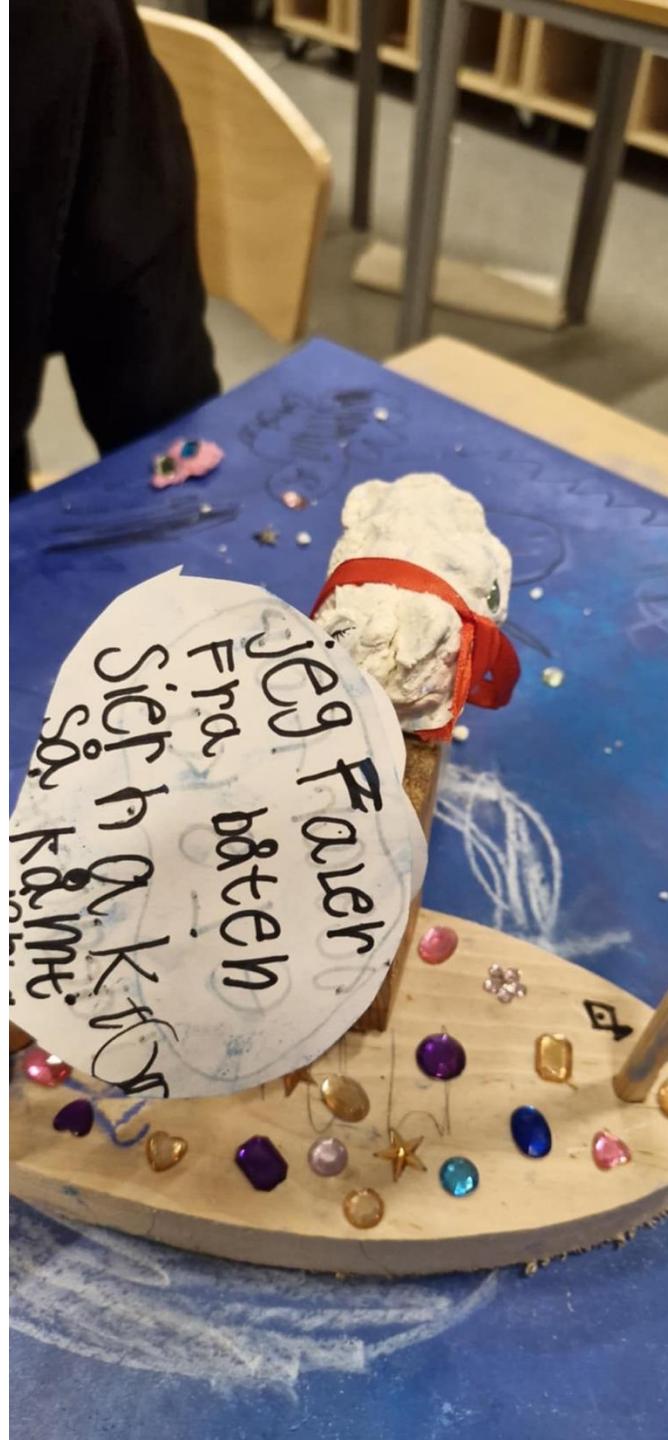
Hoppe ut i
vannet

Jeg er forelska
i deg jente (?)

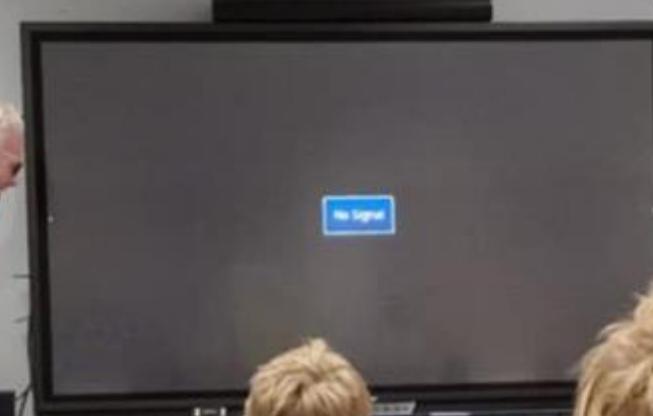

Forferdelig
Jeg vil ikke
Jeg ikke
(kryss)

Akt 3 Loliletta!

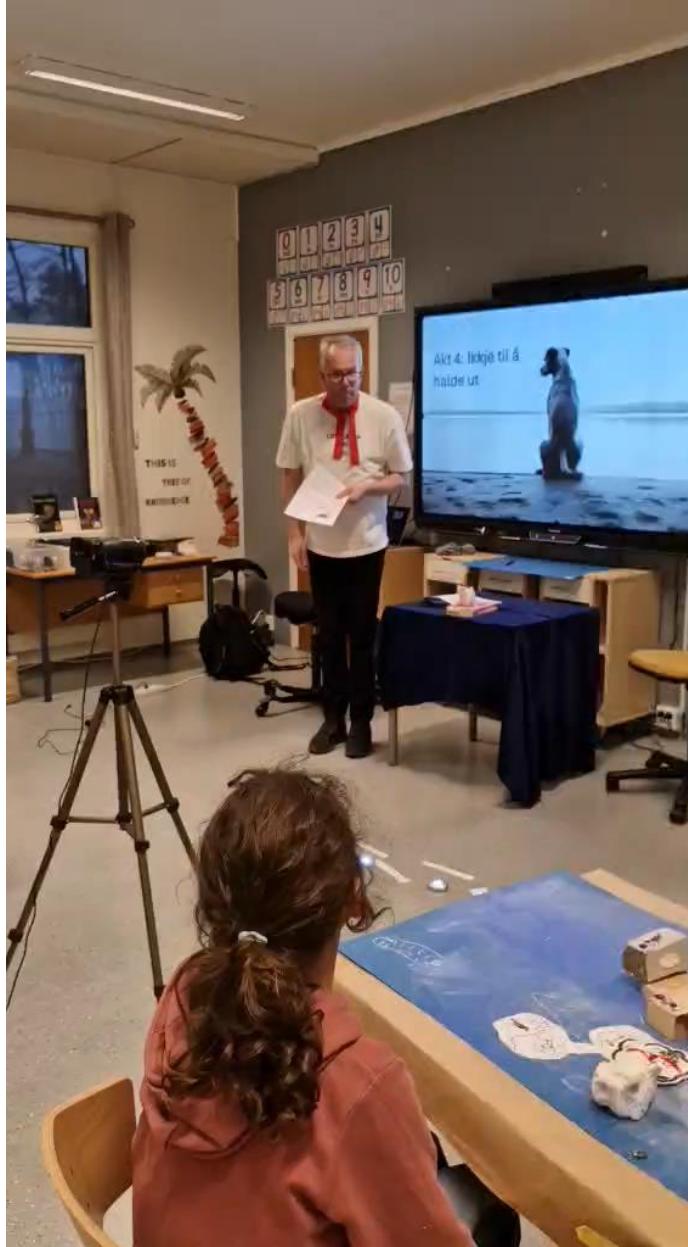

Stopp 3: Lage Loliletta i plastelina.

Akt 4: Ikkje til å halde ut

Stopp 4: leke scenen mellom Loliletta og Haktor

JON FOSSE HUNDEN

JON FOSSE HUNDEMANUSKRIFTA

Akt 5: Haktor vil ikkje meir

- Helklassesamtale: Hva kan vi si for å trøste Haktor? (som ligger under teppet). Skrive trøst/råd på tavla
- Lærer improviserer/leker råd til Haktor (som ligger under teppet – figuren altså😊)

- Avslutningen leses høyt – deler fra boka – tilpasset språket

Overføre didaktiske og dramatugiske prinsipper til annen undervisning og andre tekster.

- Dramaturgien kan overføres til andre tekster (F) bruker tavla
- Å bruke estetiske uttrykksformer, musikk, lek, tegning, teater. Flere sanser, rom, kropp, tid (B)
- Hva med refleksjon - bokbad (F)
- Lærererollen (B)
- Hva har dette med estetisk lesing og undervisning å gjøre? (F)

Dramaturgien – overføring til andre tekster

- Flersanselig anslag
- Identifisere deler i teksten
- gjenfortelle, leke/modellere dialoger, elevene utforsker/iscenesetter (lesestopp)
- Flersanselig anslag med ordsti
- Avslutningsrituale

Hva med refleksjon – bokbad

- Intervju med fiktiv fosse (lærer-i-rolle)
- Intervju med fiktiv fosse, Haktor, Loliletta (elev-i-rolle)

Øvelse: musikk og lek med språket

- Vi kobler på kroppen

Lærerollen

- Være en nysgjerrig lærer
 - Undersøke potensialet i tema/historien
 - Teste ut mulige ideer
- Være en leken og kreativ lærer
 - Bruke estetiske innfallsvinkler
 - Valg av didaktiske grep
 - Oppdage mulighetene sammen med elevene

Go for the unexpected!

Hvorfor handler dette om estetisk lesing

- Rom til å dikte og medskape
- Bruk av estetiske uttrykksformer
- Konkretisere og dele indre bilder, forestillinger og fantasier
- Bro mellom personlige erfaringer og estetiske kvaliteter ved teksten

Avslutningsrituale – Fossebølger i rommet

- Lapper
- Dele i to
- Ansikt mot hverandre
- Som en bølgebevegelse
- Lytt, pauser, gjentar, din egen, men også gjenta som ekko
- Bølgelyd i bakgrunn